

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ SIEKTINŲ PAGRINDINIŲ FINANSINIŲ VEIKLOS
RODIKLIŲ 2022–2024 METAMS PATVIRTINIMO (TAP-22-499) (TAIS NR. 22-2049(2))**

2022-04-11 Nr. NV-928

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: patvirtinti 2022–2024 metų laikotarpiui valstybės valdomų įmonių (VVI) siektinus pagrindinius finansinius veiklos rodiklius.

Esama situacija: pagal Vyriausybės nutarimo dėl valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo VVI tvarkos aprašo nuostatas yra nustatomi VVI siektini ilgalaikiai 3 metų pagrindiniai finansiniai veiklos rodikliai, kuriuos sudaro pelningumo, optimalios kapitalo struktūros ir individualūs dividendų/pelno įmokų rodikliai. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, gavusi VŠĮ Valdymo koordinavimo centro (VKC), kuris atlieka su VVI valdymo politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas, nustatytas Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme, pasiūlymus, teikia Vyriausybei tvirtinti VVI siektinus pagrindinius finansinius veiklos rodiklius.

Esmė:

- patvirtinti 2022–2024 metų laikotarpiui 41 iš 46 šiuo metu veikiančių VVI siektinus:
 - pelningumo rodiklius (pvz, nuosavo kapitalo kainos, pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją rodikliai);
 - optimalios kapitalo struktūros rodiklius (pvz, nuosavo kapitalo ir turto santykis, finansinių įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykis);
 - dividendų/pelno įmokų rodiklius.
- pagrindiniai veiklos rodikliai siūlomi atsižvelgus į VKC atliktus VVI individualius vertinimus, VKC išanalizavus VVI iškeltus tikslus, jų veiklos specifiką, rinkos sąlygas, kuriomis veikia VVI, ir kitus aktualius veiksnius, kurie turi įtakos VVI pelningumui;
- siūloma nenustatyti pelningumo rodiklių UAB „Būsto paskolų draudimas“, UAB „Lietuvos kinas“, VĮ Mūsų amatai (įmones rengiamasi likviduoti), UAB „Projektų ekspertizė“ (valstybei priklausančios akcijos perduotos VĮ Turto bankui ir bus privatizuojamos) ir VĮ Statybos produkcijos sertifikavimo centrui (įmonę rengiamasi reorganizuoti), nes rodiklių nustatymas netaikomos tais atvejais, kai VVI nevykdo ūkinės komercinės veiklos, yra restruktūrizuojamos, likviduojamos ar jų veiklos pobūdis apriboja pagrindinių ir (ar) specializuotų rodiklių nustatymo galimybes bei tikslingumą;
- pažymėtina, kad pagal siektinus pelningumo rodiklius UAB „Litexpo“ veikla 2022 metais planuojama, kad bus nuostolinga (metinė EBITDA 2022 m. – (- 0,7) mln. Eur).

Derinimas:

- derinta su Aplinkos, Energetikos, Finansų, Susisiekimo, Vidaus reikalų, Žemės ūkio ministerijomis, Lietuvos banku, VĮ Turto banku;
- siūlomi rodikliai patikslinti pagal institucijų pateiktus pasiūlymus;
- Vidaus reikalų ministerija siūlo VĮ „Regitra“ nenustatyti siektino optimalios kapitalo struktūros rodiklio „metinis finansinių skolų santykis su nuosavu kapitalu“, tačiau Ekonomikos ir inovacijų ministerijos nuomone įmonė galėtų padidinti grąžą valstybei ir dalį investicijų finansuoti skolintomis lėšomis, nes laikoma normalu, kai apie 70 proc. investicijų finansuojama skolintais resursais, tuo tarpu įmonė planuoja investicijas ir jas nori vykdyti valstybės lėšomis (t. y. sukauptais pinigais įmonėje);
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė pastabų projektui.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Dalykinio vertinimo išvada:

- atkreiptinas dėmesys, kad individualūs dividendų/pelno įmokų rodikliai (*išreikšti konkrečiais skaitiniais dydžiais*) siūlomi nustatyti tik AB „Ignitis grupė“, VĮ Valstybinių miškų urėdija, AB „Jonavos grūdai“. Dėl likusių 38 VVĮ nutarimo projekte įrašyta formuluotė „*dividendų/pelno įmokų dydis apskaičiuojamas, kaip nustatyta dividendams/pelno įmokoms išmokėti skiriamos pelno dalies nustatymą reglamentuojančiuose teisės aktuose*“. Pagal dabartinį reglamentavimą VVĮ mokėtini dividendai/pelno įmokos turi sudaryti nuo ne mažiau kaip 60 procentų iki ne mažiau kaip 85 procentų paskirstytinojo pelno, priklausomai nuo pasiekto nuosavo kapitalo grąžos rodiklio (*t. y, kuo sugeneruojama didesnė nuosavo kapitalo grąža, tuo mažiau (procentine išraiška) reikalaujama skirti dividendų/pelno įmokų, nes kuo didesnė įmonės veiklos ir finansinė rizika, tuo didesnė nuosavo kapitalo kaina, tai yra reikalaujama minimalaus pelningumo*). Todėl manytina, kad visoms 41 VVĮ siektinas dividendų/pelno įmokos rodiklio dydis turėtų būti individualus, nustatytas/išreikštas konkrečia skaitine reikšme;
- pažymėtina, kad Vyriausybės 2021 m. gruodžio 22 d. posėdžio protokolo Nr. 78. sprendimu Ekonomikos ir inovacijų ministerijai buvo pavesta iki 2022 m. kovo 31 d. atnaujinti Valstybei atstovaujančios institucijos rašto dėl valstybės siekiamų tikslų valstybės valdomoje įmonėje ir keliamų lūkesčių valstybės valdomai įmonei nustatymo rengimo rekomendacijas, patvirtintas ūkio ministro 2019 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. 4-453, ir jose numatyti, kad valstybei atstovaujančios institucijos rašte dėl valstybės siekiamų tikslų valstybės valdomoje įmonėje ir keliamų lūkesčių valstybės valdomai įmonei būtų aptarti ir valstybės valdomos bendrovės dukterinių bendrovių siektini finansiniai ir nefinansiniai veiklos rodikliai. Tačiau pavedimo vykdymas vėluoja, nes iki 2022 m. balandžio 11 dienos TAR'e atnaujintos Rekomendacijos dar nebuvo paskelbtos.

Siūlytina klausimą aptarti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. +37070663789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt